

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra: 60 f.	1 óra: 1 K —
3 óra: 1 K 80	3 óra: 3 —
6 óra: 3 —	6 óra: 6 —
1 évre: 7 — 20	1 évre: 12 —

Laptulajdonos: Hálnék Béla.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-iroda: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőség és a kiadóirodát érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes szárok kaphatók: a dohánytöredékekben.

Az új városház építésének története.

Iria: Saára Gyula dr. polgármester.

XI.

Felvetett az az eszme, vajjon nem volna-e célszerű az Obermayer-házat megvenni, mivel arra, ha az új városháza felépül, ugyanis szükség lesz.

Ez irányban már alkudozások is folytattak és Obermayer hajlandó házát 24000 koronáért eladni.

Miután az új városház megépítését programomba vettem megbíztam Winkler Vilmos városi főmérnök urat, hogy az új városház építésére vonatkozólag készítsen vázrajzokat és költségvetést.

Winkler Vilmos városi főmérnök megbízásom folytán két vázrajzot készített.

Az egyik vázrajz a Zichy-, Bierbauer-, Obermayer- és Szigethy-házak kombinációba vételével, a másik csak a Bierbauer- és Obermayer-házak kombinálásával készítették.

Az első megoldás szerint rendezetnék a Szt. István-utca, Kossuth-utca eleje, a főtemplom és Szt. Anna kápolna környéke. A másik megoldásnál azonban

csak a Szt. István-utca lenne kiszélesíthető 10 méterre.

Főmérnök szerint előny adandó az első megoldásnak, főképp városrendezési szempontból, mert az új városháza teljesen szabad tere jutna és a városház környéke végleges rendezést nyerne. De előny adandó azért is, mert a két megoldás között mutatkozó 2400 kor. évi törlésztési részletkülönbség a boltberekből könnyen kiegyenlíthető, az építkezés pedig könnyebben keresztülvihető lenne, mert a Zichy ház a tulajdonképeni városház építés tartására a hivatalok elhelyezésére szolgálhatna.

A városi pénziárt az első megoldás szerint ugyan circa 20000 korona terhelné évenként, de ezen megoldás mellett nemcsak a hivatalok nyernének megfelelő elhelyezést, hanem a Szt. Anna kápolna, mint az egyedüli műemlék is szabaddá tételnek, azonkívül a Szt. István-utca, Kossuth-utca eleje és a főtemplom északi oldalánál levő utca 109 méterre kiszélesíthető, úgy hogy fenti összeg, mely mintegy 350,000 kor. évi kamatjának felel meg, tényleg az utcák rendezésére nem a városház építése folytán állana elő, úgy hogy az állam által nyújtandó segélyből

ez fedezhető lenne, mert a körrendelet szerint a fennmaradó összeg városrendezési célokra is felhasználható.

Winkler Vilmos városi főmérnöknek az új városház építésére vonatkozó terveit és költségvetését a polgármesteri programban foglaltak feletti tárgyalásra kiküldött bizottság által 1910 évi február hó 9-én tárgyalattam, mely tárgyalás eredményét a következőkben ismertetem:

Polgármester bejelenti, hogy az ülés első tárgyat az új városháza építésének ügye képezi. Ez ügy előzményeképpen előadja, hogy még 1896-ban elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy új városházat fog építeni. Ennek szükségessége minden kétségen felül áll, mert a mai helyzet az adminisztráció és a hivatali munkásság szempontjából nem megfelelő.

Ez irányban többféle terv merült fel. Az első terv az volt, hogy a mostani épületre egy emelet építtessék, ez azonban csak időleges orvoslás lett volna, mert nem szüntetné meg a börtönszerű földszinti helyiségeket, szűk lenne a tanácsterem s más helyiségek is alkalmatlanok lennének. A közgyűlés el is vetette a tervet.

A Magyar Király szállodának

megvétele és átalakítása közgyűlés elé sem került, mert drágasága mellett nem lenne megfelelő.

Ujabbán kétféle terv merült fel, amelyekről a főmérnök tájékoztató tanulmányt is készített, felkéri őt, hogy a terveket ismertesse.

Winkler Vilmos főmérnök előadja, hogy az iratok közt fekvő jelentéséhez csatolt tervek és költségvetések szerint a városháza a következőképpen lenne megépítendő:

Az első tervet szerinte a mostani városháza, a Bierbauer, Obermayer, Zichy és Szigethy házak megvételével.

A második tervet szerinte a mostani városháza, a Bierbauer és Obermayer házak megvételével.

Az első tervet szerinte a kiadások ekként alakulnának: Kisajátítási összegek 300.000 K. 2600 méter beépített alapterületű új épület á, 210 K. . . . 546000 K. berendezésekre . . . 54000 K. összesen 900000 K.

Bevételek:

14. fizethelyiség bérjövődelmé á, 1600 K. . . . 22400 K. 4 lakás bérjövődelmé 5200 K.

Kiliány élete

ésműködése.

Kiliány minisztrál.

... KÁROLY IGNÁC.

IV.

A Fehérvári Napló szerkesztőjének.

Kiliány nem szeretett tanulni. Kádó néni már rég megutáltatta vele. Mindig csak a fejét lökte valamin. A káplán ur mégis is volt rá, meg kedvence is volt. Nem tudta, mitevő legyen vele.

— "Firmigliány! beszélj Jónás profétáról." — szólította fel a káplán Kiliányt, ki egy betűt sem tanult.

— "Migoron, — agoron, — ecer Jónás profétát uszgálta denkerpe, agor Jónás eltintta az ő száját, és hám! a cethalad elnyeldeste!"

— "Hová beszélsz? Jónás nyeldeste el a cethalad?"

— "Fagyis forgitval! a cethalad nyelte Jónás! — fagyis, hogy is? — Jónás által nyeltet a cethal!... Ejnye no! kulya fikom!... a cethal nyeltet Jónástól..."

Kiliányt a folytonos hahota oly zavarba hozta, hogy sehogy sem bírt kikeményedni a cethalból. Pedig ez a felelete országos hírrel dicsekedhetik.

A káplán ur vizsgálaton is ezt kérdezte Kiliánytól, de Kiliány egy hangot sem mert szólni. — Végre a káplán ur segíteni akart neki:

— "No mi történt aztán, mikor Jónást elnyelte a cethal?"

Kiliányban még a vér is megdült ennek hallatára, s ijedt csodálkozással kérde:

— "Szegén Jónást elnyelte a cethal? Asz rossz leheted neki!"

— "A szülők majd szétestek nevetükben."

— "Felelj a katekizmusból! Isten mindenütt jelen van?"

— "Ikenis; gérem szépen, a mi pincénkpen is?"

— "Persze! felel a káplán ur. — Puf! peik nincs is pincénk! — rohogott Kiliány. Ez a mondása is bejárta annak idején az országot."

Mikor aztán sem a tanító, sem a káplán nem bírt vele, azt mondja a káplán ur a tanítónak:

— "Tudja mit? Ez így nem lehet. Mindennap fel van ez a kölyök írva, felelni soha sem tud. tegyük meg vigyáznak. Talán megbecsüli magát."

A tanító kapott rajta, kihirdeti az osztályban, hogy: — "Ugy viselkedjtek gyerekek, hogy mátol fogva Firmigliány Kiliány a vigyázó."

Kiliány felkel, kételkedőleg mosolyog a tanító urra, majd a káplán urra néz, mondván:

— "Uty-e, her Gaplan, esz a tanító ur huncfutkodja!"

— "Nem a, Kiliány, ez való. Tudod: zsványból lesz a legjobb pandur!"

— "Keszene a pélem elhelyez-

ketet piszalom. En leszeg egy gittüno kandur.

— (Nagy derűség!) Masnap Kiliány halából mar öt óraker felkelt. Tudta, hogy a káplán ur korán misézik, hát reggeli nélkül beállt Kiliány a sekrestyébe. A káplán ur már ott volt felöltözve, nincs miniszter. Megőrült Kiliánynak, mint vak a garasnak.

— "Derek gyerek vagy, Kiliány! Siess, fogd a könyvet, gyertünk."

Kiliány örömeben akkorát rántott a csengetyün, hogy az egész nagy alkotmány leszakadt, egyenesen Kiliány fejére.

Kiliány szédelegve és hangosan ordítva ment az oltárhoz. A káplán ur nem akarta követni, integetett neki, hogy jöjjön vissza, hisz vérzik a feje.

Kiliány viszont integetett a káplán urnak, hogy jöjjön ő.

Az okosabb enged, — gondolta a káplán ur, hát kiment.

Kiliány még soha sem minisztrált, de hát ott volt az imakönyve-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-aruháza barátok épülete,

AZÉLŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 8 oldal.

0000045

gukat terjesszék elő, végül szerezzé be a tanács néhány újabb épült modern városház terveit.

Ezen bizottsági ülés megtartása után kívánatosnak tudtam az új városházán szükséges hivatalos helyiségek száma, azok nagysága és elhelyezése a városi tisztikar meghallgatását; miért is őket 1910 évi április hó 8-ára a városháza nagytermében értekezletre hívtam össze, amely értekezleten kifejezett óhajuk a következő volt:

Főispánnak, előszobával külön szoba tervezendő.

Polgármesternek fogadó és dolgozó szobán kívül, előszoba és várakozó szoba tervezendő, kívánatosnak tartja az értekezlet, hogy a polgármester szobájára tanácsterem mellett legyen.

Főjegyzőnek külön könyvtárszoba mellett tervezendő a hivatalos helyisége, az aljegyzőkkel közös előszobával, utóbbiaknak külön-külön hivatalos helyiséggel.

Kívánatosnak tartja a főjegyző, hogy az iroda és levéltár lehetőleg közvetlen egymás mellett legyen.

Iktató, kiadónak, továbbá 6 leírónak és gépirónak külön-külön szoba tervezendő, a kiadó szobája előtt a kézbesítők részére nagyobb előszobával.

Gazdasági tanácsosoknak két szoba előszobával tervezendő, hasonlóképp a tisztí főügyésznek is.

Pénzügyi tanácsos kívánatosnak tartja, hogy a javadalmi hivatal lehetőleg a földszintre kerüljön és az ő hivatalos helyisége a javadalmi hivatal mellé helyeztessék. A javadalmi hivatal legalább 3 ablakos helyiséget igényel, pénzügyi tanácsosnak egy előszoba és egy szoba tervezendő.

A rendőrkapitányi hivatal ré-

— De csak ki innen! Mars! sipirc!

Kiliány nem mozdul.

— No, mit mondtam? — szól rá most már félig komolyan a káplán a gyerekre, — lökhe!

— Pénz gel! — rukkolt ki végre Kiliány.

— Ne, te gézengúz! — szól nevetve a káplán ur.

Kiliány akkorát csupantott a káplán kezefejére, mint egy papucs.

Aztán görcsösen markába szorítva a jól megérdemelt jutalmat csakugyan plajbászt vett egyért, egyért meg papirost.

Hát erre kellett a pénz.

Szalad haza nagy dicsekedve:

— Giliány miniszterelte gaplan, urnak. Gaplan ur mekricokat en-kem s monta: amér olan szepen tuc minisztráls, gapsz rekeli és ketó grajcer.

— Ez már szép, Kiliány, akkor nem is reggelizet itthon! — tréfált vele apának.

— Mi?! Piszon rekelszelsz! No ja! En fatyog fitaszó is Giliány is. Fityaszó rekelszte gaplan urnál, Giliány rekelszi itthon. Slusz!

Bevágta a reggelit, utána az ajtót s rohant iskolába.

szére, mely lehetőleg az I. emeletre tervezendő, a következő helyiségek szükségesek: főkapitánynak egy szoba előszobával, iktató, kiadó részére egy szoba, rendőrségi leíró és irattár részére kisebb szoba, rendőrbiztosoknak közös előszobával 2-2 szoba. Büntügyi osztály külön előszoba és egy szoba. Kihágási osztály a rendőrnily-vántartó és járlatvezetővel kapcsolatban tervezendő és pedig a rendőrzapitány, továbbá a jelzett hivatal részére közös előszoba, rendőrkapitánynak külön szoba, nyilvántartó és járlatkezelőnek egymásbanyiló 1-1 szoba.

Rendőrlégénységnek 3 szoba tervezendő 20-20 személy részére Kulcsosnak külön szoba.

Közigazgatási számvétségnek 4 szobára van szüksége, főszámvevő, számvevő, irattár és iktató részére, tervezendő egy előszoba is, hol a számadások lennének elhelyezendők. Úgy a közigazgatási számvétség és pénztár lehetőleg a földszinten tervezendő. Pénztár nagy helyiségben legyen, attól jobbra-balra egy-egy szoba a számfektők részére.

Az adószámvevőségnek 9 szobára van szüksége, még pedig az ügyosztályvezető számvévőnek egy, iktató, kiadó, irattár részére egy, adókiivetés 2, ház és földadó kataszter 1, végrehajtók 3 s amennyiben a vízvezeték létesítése után a vízidjakszedése az adószámvevőség hatáskörébe utaltatik még külön egy szoba.

Az árvaszékek közös előszobával egy ülnök és a közgyám részére 1-1 szoba tervezendő, továbbá egy közös előszoba egy ülnök és községi bíró részére, előbbinek egy szoba, utóbbinak 2 szoba.

Levéltárnak két nagyobb és egy kisebb szobát igényel.

Mérnöki hivatal részére 3 szoba szükséges. Főorvosi hivatalnál, a vegyvizsgáló állomás részére egy szoba, a vegyszereknek külön fülkével, továbbá egy hivatalos szoba tervezendő.

A katonai nyilvántartónak 2 szoba tervezendő.

A hivatalos helyiségek elhelyezésére vonatkozó ezen újabb program összeállítása után Say Ferenc városi bizottsági tag úr szíves volt felajánlani, hogy ő közérdekből ezen program alapján a régi városháza, a városházköz, Bierbauer-féle ház, az Obermayer-féle ház és a Zichy ház telkén építendő új városház tervezetét és az arra vonatkozó költségvetést teljesen díjmentesen elkészíti, miért is az összes erre vonatkozó adatokat rendelkezésére bocsátotta.

Say Ferenc bizottsági tag úr az adott program alapján a terveket és költségvetést elkészítvén azokat 1911. évi november hó 20-án rendelkezésére bocsátotta.

Say Ferenc költségvetéséről szerint az építkezés következő kiadásokkal járna:

1. A Városház-tér felőli főépület rész, melyben a díszterem és fölépcső lenne elhelyezve, két emeletes épület,

teljesen alapincézve elsőrendű kivitelben — beépítendő terület 1030 m², egységár 250 kor., összesen 257,500 K

2. Mellékutcai szárny-épületek egyszerűbb kivitelben mint az előbbi, két emeletes 3-ed részben alapincézve, beépített terület 671 26 m², egységár 200 kor., összesen 134 352 K

3. A templom felőli oldalon és az udvarban levő épület-részek kétemeletesek, részben alapincézve, a levéltárnál a felső menynyezet is tűzbiztosan készítve, beépített terület 500 m², egységár 185 kor., összesen 92,500 K

4. Központi fűtés bevezetés az egész épületben minden felszereléssel 40,000 K

5. Vízvezetési csőhálózat kellő számú számú vízesappal teljes felszereléssel 6,000 K

6. Villamvilágítási vezetékek megfelelő világító testekkel — az elsőrangú helyiségekben rejtett vezetékekkel 15,000 K

7. A nagyterem és lépcsőház festése és díszítése részben szobrász munkákkal 25,000 K

8. Udvarok planirozása, csatornázása és burkolása aszfalttal vagy keramit kockákkal 502 50 m², egységár 20 kor., összesen 10,050 K

9. Előre nem látható kiadások 19,598 K

Összesen 600,000 K

A megszerzendő területek vételára:

a) A Zichy ház 200000 K

b) Bierbauer ház 80000 „

c) Obermayer ház 24000 „

Összesen 304000 K

Ezek szerint a megveendő házak és az építési költségek ki-tesznek összesen 904000 koronáról

Say Ferenc építész városi bizottsági tag számítása szerint a házak lebontásából nyereendő kőestéglanyagok értéke kitesz 50000 K

melyet levonva az előirányzati összegből 854000 K

Say Ferenc építész, vár. bizottsági tag által elkészített, az új városház építésére vonatkozó tervek és költségvetés helyességének megállapítására részben a városi törvényhatósági bizottság szakértő tagjai, részben pedig az Országos Mérnöki és Építész Egyesület helyi osztályának képviselőiből álló szakbizottságot hívtam össze 1910.

évi december hó 12-ikére a városház nagytermébe. Ezen bizottság feladatát képezte annak megállapítása, vajlon a hivatalos helyiségek elhelyezésére vonatkozólag adott programnak megfelelőleg a Say Ferenc által készített tájékoztató tervek és a költségvetés reális-e és hogy ezen költségvetés keretében megépíthető-e az új városháza. Ezen bizottság feladatát képezte még az is, hogy az új városháza stilszerűségére irányt jelöljön.

A bizottság ülésén résztvettek és megjelentek dr. Kuthy József, Rauscher Béla, Say Ferenc, Péntes Imre, Stéger Péter, Szentzenstein János városi bizottsági tagok, Csik István városi mérnök, dr. Kerekes Lajos főjegyző, Keller Izsó műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, Vigyázó Imre műszaki tanácsos, a m. kir. kultur-mérnöki hivatal főnöke, Naszályi József iparfelügyelő és az Országos Mérnök- és Építész Egyesület helyi osztályának kiküldött tagjai közül Kenessey Zsigmond osztálymérnök, Varga Elemér építész mérnök, Fröschl Ferenc mérnök, dr. Kardos Jenő gépész mérnök, Vágó Lajos főmérnök, Stignitz Vilmos osztálymérnök urak.

Hosszabb eszmecsere után a bizottság abban állapodott meg, hogy a hivatalos helyiségek elhelyezésére vonatkozólag már megállapított program, a Say Ferenc építész, városi bizottsági tag által készített tájékoztató tervek és építési költség számítás és a pontos helyszíni rajz adassék ki az országos mérnök- és építész-egyesület helyi osztályának tanulmányozás és a felvetett kérdésekre véleményadás végett. Ez meg is történt és az egyesület kilátásba helyezte, hogy véleményét 1912 évi január hó 15-ike előtt be fogja terjeszteni a város polgármesteréhez.

Míg a polgármester ezen tárgyalásokat folytatta, a városi törvényhatósági bizottság tagjai tömörülve a következő indítványt adták elő és juttatták a polgármesterhez:

Sz. Fehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottság tagjai, áthatva annak szükségességétől, hogy a polgármester urnak segítségére siessünk, abban a nemes és lankadatlan abban a nemes és lankadatlan törekvésében, mellyel a városi székházat mielőtt felépíteni óhajtja, támogatásunk kétségtelen jelül ezenel

kijelentjük:

1. hogy a városi székház mielőbbiefelépítését a mostani helyén akként kívánjuk, hogy dr. Bierbauer, Obermayer és gróf Zichy-féle épületek telkei a mostani területhez hozzávessenek, — a szt. István és Kossuth-utak torkolatai a városházter felől kiszélesíttessenek, — a városháza és a Bierbauer-ház közötti kis köz az emelendő székház telek területéhez csatoltassék.

2. Tekintettel az ingatlanok állandó értékelkedésére, kívánjuk, hogy a fenti 3 ház tulajdonjogát a törvényhatóság mielőbb megszerezze, mert a végleges megállapodásig ettől

idő alatt a törvényhatóság jóval magasabb áron lesz kénytelen az ingatlanokat megvenni, mint amely vételárért ezidő szerint megszereshető.

Mivel pedig a városi hivatalok egy része amugy is bérházakban van elhelyezve: ezen hivataloknak e három házban való elhelyezésével tetemes megtakarításra tesz szert.

3. E székház felépítése által a törvényhatóság lehetőleg ne legyen megterhelve, kívánjuk, hogy a székházban elhelyezendő helyiségek bérjövédelméi az új városház építési költségeire fordíttassanak.

Uttörők és utépitők.

Egy 4 oldalas újság múlt évi december 15-iki száma került kezembe. Már a címe fölkellette figyelmemet: „Utépitő munkás”, alatta pedig zárójelben németül: Strassenbauarbeiter. Megjelenik Budapesten, havonként kétszer. Előfizetési ára egész évre kövezőknek 40 korona, nem munkásoknak 10 korona. No ez ugyan drága papíros gondoltam egész éven ad a lap 24 db, vagyis 96 oldalt s boldog, aki ezért fizet 40 koronát, más szóval minden egyes oldalért 42 fillért. Mi-féle csodaujság lehet ez és mi-féle kitűnni való alakok, akik ilyen árt fizetnek érte!

De lássuk a tartalmát. Talán ennek fölséges igazságai megmagyarázzák a hallatlanul magas előfizetési árat. Talán olyan tudományra tanítja ez az újság a flaszerelőt és egyéb, ezen szakmához tartozó munkásokat, a melynek igazságaiért szívesen odaadhatja még egy utépitő munkás is nehéz munkájának kétheti keserves keresményét?

Az újság három oldala magyar, egy oldala német szövegű. Az egész első oldalt s a másodiknak egy részét is lefoglalja a vezércikk ily címmel: A szeretet ünnepe. Egy karácsonyi cikk.

Ha valaki ezt a cikket elolvassa, és nem egészen buta vagy gonosz, ökölbe szorul a keze és elborul az agya és keserűség fojtogatja torkát: hát ennyire jutottunk mi, keresztény magyarok, kik tengernyi munka és szenvedés árán, hőseink és vértanúink annyi könnye és vérézőne közt fentartottuk a hazát és annak alapját, a szent kereszténységet, hogy most kényszerülve legyünk minden nap olvasni és hallani, hogy mindez — vallás, haza, kereszténység — butaság, hazugság és a néprontó papok és mágnások csalásának eszköze?

Karácsony van... az egész

polgári társadalom hozannát üvölt: megszületett a megváltó, a názáreti ács csavargó-prédikátor fia... szétömlik az öt világ-részben a krisztusi ige: Békesség a földön levő embereknek! Tengerként folyik szerte ez a legnagyobb világhazugságok legnagyobbika... közel kétezer esztendeje fertőzi az emberiség fáját ennek a hazugságnak szennyes, sorvasztó, lelkibetegséget terjesztő, bacillusok milliárdjaival telisteli piszkos, feketeszínű áradata. Ezt a mótelyes hazugságot zúgják az emberiség fölébe karácsony napján... és így tovább. Aztán elmondja, hogy sohasem volt béke a földön Akkor sem, „mikor az ember ösvad állapotában a fákon élt”, azóta se és most sincs. A vége: „Mikor reszket meg már e vén sárgolyó a proletárság lábdobbanásától; mikor jön már az utolsó nagy ütközet, ahol a proletárság lerázza testéről a vérszopó kapitalistákat, az egyházi veszedelmes kútmérgezést és nem lesz — magántulajdon.”

A gonosz hazugságokért 40 koronát alakjában kiszarolt keresztény munkásverejtékek bőségben élő népesalók megköpöködik karácsony napján százmilliók lelkőre oltárképét. Így török az utat, amelyen reményeik új Magyarországa felé hajtják a a legvadabb terror szeges ostorával összeterelt és együttartott keresztény munkásnépet. Uttörők, szabargondolkodók, szabadkőművesek, galileiek a vezérek, fujtatók, harangozók és hajcsárok ebben a munkában.

Életről s halálról van itt szó. Nem a papokról, hanem mindarról, a mi erkölcs, becsület, tisztesség, amit az Istenben való hit és a haza áldozatos szeretete egy évezred alatt épített.

Az „Uttörők” az utépitő keresztény munkásokkal dolgoztatnak s ebben a munkában az a siralmas, hogy az igavonók fizetik az ostorpatogatók napi-dijait. És pedig ugyancsak uri módon 40 koronát fejneként egy évre. Jó tüzet.

Nincs béke — üvöltik évi 40 koronáért, akiknek egyedüli feladatuk, hogy a gyűlölet meg ne szűnjék, mert akkor nekik be-fellegzett. Épen mintha a rablók és utonállók panaszokdának, hogy nincs vagyonsbiztonság.

Küzdjünk fáradhatatlanul az utépitők és egyéb munkástestvéreink megmentéséért az uttörők karmai közül.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. e. mellett Zirci templommal szemben.

Üngyilkos aggastyán.

Egy öregember, aki már nagyon közel áll a sírhoz, nem várta be a már ráeselkedő halált, hanem önként dobta oda neki magát.

Pap Mihály sárkereszteszi lakos, már a 73-ik felet érte meg s öszfével is még mindig szeretett volna fiatal lenni. Nem bírta elviselni az öregkor nehézségeit s tegnap délután szobájában felakasztotta magát a mesztergerendára. Mire észrevették, már halott volt.

Egy riasztó betegség megénkben.

Bicskei levelezőnk egy megdöbbentő betegségről értesít bennünket, a mely a fehérvári közönséget is közelről érinti.

A Bicske mellett levő Csabdi községben egy hét alatt 4 gyermek hirtelenül, legfeljebb 24 órai szenvedés után meghalt. A betegség jelei a következők: a gyermeknek megmerevedne a végtagjai, azután folytatódagasan a többi testrészei s néhány órai szenvedés után bekövetkezik a halál.

Ugy látszik, hogy a betegség járványra fajult s gyorsan terjedt tova. A legutóbbi egy hét alatt négy gyermek pusztult el ebben a szörnyű betegségben.

A legnagyobb baj pedig az, hogy a 8000 lakossal bíró Bicskének, a 3000 lakossal bíró Mátyásk, a 2000 lakossal bíró Csabdinak egyetlen orvosa van. Tessék elképzelni a helyzetet a mostani téli időben, a rossz utakban, a betegségek idényében, a mikor a gyermekbetegségek, a a meghülés által előidézett nyavalyák járványszerűen dühöngenek — s egyetlenegy orvos kénytelen 13000 ember testi egészségét ápolni. Ha most már valaki megbetegszik, kérdés, hogy a betegséget észreveszik-e azonnal s ha este észrevették és éjjel az orvosért küldenek, vajjon van-e módjában annak a szerencsétlen orvosnak azonnal segítségére sietni akkor, amikor a kétségbeesett szülők és szenvedők jajgató szava Isten tudja hány irányból könyörög feléje.

Teljesen méltányosnak és indokoltnak tartjuk csabdiak kérészavát, amikor sürgős segílyt várnak. A hatóság gondoskodjék legalább ideiglenesen orvosi segítségéről, amely a bajt gyökerében támadná meg.

Megzavart temetés.

Lázító beszéd a megütkölt koporsója felett.

Részletesen megírtuk azt a kegyetlen gyilkosságot, amely f. hó 7 és 8-a közötti ójjelen Ersciben történt. Csöti István kalcocsaileletőségű cukorgyári mun-

kás egy 35 cm. hosszú konyhával agyonszurta a falú egyik legbékésebb természetű legényét.

A gyilkosság áldozatát f. hó 9-én óriási részvét mellett vitték ki a temetőbe. Mielőtt az élete tavaszán megölt legény koporsóját leeresztették volna a mély sírba, a temetést végző pap beszédet tartott a jelenlévőkhez. A gyilkosságról beszélt. Elmondta, hogy a legtöbb esetben az alkohol, a pálinka teszi gyilkossá az embereket, de igen sok esetben a rossz gyermeknevelési rendszer a gyilkosság oka.

— Nem a nevelés, hanem az előjáróság! — kiáltotta közbe a gyászoló tömegből Zsakovics István ercsii lakos. — Igenis az előjáróság az oka a sok ercsii gyilkosságnak, mert megengedi, hogy a községbe idegenek, mindenféle szedett-vedett emberek jöjjenek s mindig azok miatt van verekedés.

A pap elhallgatott, a közbeszó Zsakovics pedig egyre fokozottabb dühvel és elkeseredéssel lázított az előjáróság ellen. A tömegben mindinkább erősödő moraj futott át és Zsakovics végül is menekülni volt kénytelen, mert a jelenlévők fölháborodása oly erővel zúdult ellene, hogy ottmaradása esetén nagy baja lehetett volna.

Kézrekerült egy rabló.

Ami késik, nem mulik.

Még a nyár folyamán történt, hogy Nagy János tülei lakost a balatonfentekeresi csárdában Fiala Ferenc csavargó leitatva s mikor már teljesen részeg volt, vele együtt hazafelé indult.

Az uton, mikor már biztonságban érezte magát a csavargó, földhöz vágta Nagy Jánost, rátérdelt a mellére és elrabolta belső zsebéből 200 koronáját. A csavargó akkor emennekült s azóta hiába keresték.

Most a véletlen a rendőrség kezébe szolgáltatta a rablót. A Szent György közkórházba a napokban egy ember vétette fel magát, akiről az igazgatóság kiállította az okmányt és mint kötelessége, átküldötte a rendőrségnek. Ott rögtön felismerték a nevet s a beteget, miután felgyógyult a rendőrség letartóztatta.

Levágandó!

A

Fejérmegyei Napló

1912. év husvétjára

nagyszámu és igen értékes nyeremény tárgyakból sorsolást rendez.

Mindenki egy-egy sorsjegyhez juthat,

I. 30 ilyen szelvényért. (tesék ezt a szelvényt leványt és a szerkesztőségben — Szent István tér 1. — beváltani.)

II. ha a Fejérmegyei Naplónak 5 új előfizetőt szerez és azoknak legalább egy hónapi előfizetési díját beszoalátja.

Az aranyér vérpangásnak a szokványos székrekedésnek a következménye. esetleg egész egész pohárnyi természetes **Ferenc József** keserűviz naponta éhgyomorra véve rövid idő alatt lényeges javuláshoz, gyakran teljes gyógyuláshoz vezet. A leghíresebb kóródákon már évtizedek óta használják.

A vételnél ügyeljünk arra, hogy a fűszerestől vagy gyógyszerestől igazi **Ferenc József** keserűvizet kapjunk, mert mint a budapesti Szt. Jánoskórház igazgatósa, az osztály-főorvosok egybehangzó véleményadása szerint bizonyítja: a **Ferenc József** gyógyviz a többi keserűvizeket, enyhe íze, csekély (50—100 grammnyi) adagolása és legelőnyösebb sikere által messze felülmul: szokványos székrekedésnél, alhasi vérpangásnál és aranyérnél.

Rozi néni megbüntették. A székesfehérvári kofák tipusát aki a szordai hetivásáron fehérvári kofához méltó feleletet adott a vizsgálatot teljesítő álatorvosnak, Zavaros Aladár rendőrkapitány 2 napi elzárásra ítélte.

Telefon 277 sz. **Értesítés.** Telefon 277 sz.

Tisztelettel értesítem igen tisztelt vevőimet és ismerőseimet, hogy tűzifa és kőszén raktáromhoz a közönség kényelmére a telefont is bevezettem, úgy hogy, most minden fáradság nélkül a rendelésüket megtehetik, ugyancsak megrendelés után azonnal meg is kapják. Üzletem 5 évi fennállása biztosíték, hogy a kiszállítás pontos és szolid olcsó árak mellett eszközöltetik. Becses rendelésüket továbbra is kérve, maradtam illő tisztelettel. **STÁRK SAMU**, tűzifa és szén kereskedő.

Raktár a Teherpályaudvaron, lakás Széchenyi-utca 24. sz.

Büntetik a villanygyárat. A polgármester újabb 40 korona bírsággal sújtotta a villanygyárat az áram túlfeszültsége miatt.

A kocsi bűnhődése. Megirtuk, hogy Réti István kocsi kedden délelben a Városházterem kocsijával elütötte Török Ferenc 9 éves fiút. A rendőrség szombaton délelőtt tartott ezügyben tárgyalást és a gondatlan kocsi 4 napi elzárásra ítélte.

Elgázolás. Szőlősi Pál sárkeresztési lakos szombaton délelőtt a Simor-utcában egy zsák árpat cipelt a vállán s nem hallotta, hogy a háta mögött egy kocsi vágat utána. A kocsi, melyet Kalmár István urhidai 16 éves gyermek beugrott állapotban hajtott, elütötte a szerencsétlen embert és keresztülment rajta. Az árpa a földre folyt s használhatatlanná vált. A részeg kocsi a rendőrség lezáratta s kijózanodása után megindítja ellene az eljárás.

Telefon 278 sz. **Értesítés.** Telefon 278 sz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy mai napot kezdve a telefont üzletembe bevezettem és így módomban áll a vevőimet azonnal kiszolgálni. Állandóan raktáron tartok mindenféle olfakat, trifalet, porosz- és kovácszenet, 1. porosz- díó, coaksz., tatái kricket, vágottfa és összes bognár számszámfákat, valamint mindenféle szőlőkarókat. Mivel üzletem már 10 év óta fennáll, vevőimet mindig pontosan lelkismeretesen kiszolgáltam, ennél fogva kérem továbbra is becses pártfogásukat. Maradtam teljes tisztelettel **ROTH JAKAB**, Széchenyi-utca 81. sz. (Sajlátház.)

Őn okosan teszi, ha hozzá szoktatja családtagjait, hogy ruházóveteket és posztókat csak Rudbányai posztó kereskedésben szerezzék be.

Szarkesztői üzenetek.

Vidéki Igaza van. A Kossuth-utca az Otthon kávéház melletti igen szolid üzlet. Teljes bizalommal rendelheti meg nála képes lap és levélpapír szükségletét. Magyar, longyel, orosz, német stb. képtárak, mesés képeknek teljesen hű reproducióit kaphatja képeslapokban nála. Gramofon lemezeit is dícsérik. Természetes gramofont is kaphat. Pontos cím: Robitzek Sándor papírkereskedő, Kossuth-u. 15.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy 51 év óta fennálló lakatos műhelyemet a mai napon

Mayer József és Komáromy Miklós

lakatosmestereknek átadtam, akik a céget a jogutódlás megnevezésével tovább fogják vezetni.

Ez uton mondom a nagyérdemű közönségnek hálás köszönetet azon szíves jóindulért, amellyel cégemet egy félszázadon át támogatni kegyes volt és amidőn kérem további pártfogását utódaimra is átruházni, maradtam magamat ajánlva

mély tisztelettel

Márkus Simon fia, Márkus Miksa.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a mai napon átvettük **Márkus Simon Fia** cégnek e városban 1861 évben alapított épület és műlakatos műhelyét és azt

Márkus Simon fia utóadi Mayer és Komáromy

cég alatt fogjuk vezetni. Hosszabb ideig külföldön és hazánk elsőrangú gyárai és műhelyeiben, valamint elődünk **Márkus Simon Fia** cégnél 3 éven át szerzett tapasztalataink alapján azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a nagyérdemű közönség legkényesebb igényeit a legtöbbször mértékben kielégíthessük.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve maradtunk

kitünő tisztelettel

Márkus Simon fia utóadi Mayer és Komáromy

mű és épület lakatosmesterek.

Apró hirdetések

Apróhirdetések előre fizetendők.

Bérbeadó: két darab kasszáló és két darab vető rét, bővebbet Öreg-utca 32. sz. háztulajdonosnál.

Eladó kitünő karban levő szüretelő kádak és boroshordók. Tudakozható Sütő-utca 28. sz. a lehet.

Sár-utca 16. számú ház, kert és telekkel együtt 1350 □ öl, eladó. Ugyanott egy utcai lakás, istálló és kocsiszinnel, kiadó. Bővebb felvilágosítást Fröschl testvérek adnak.

Két szántóföld kukoricavetésre és két kasszáló rét kiadó, Széchenyi-utca 59.

Eladó szőlő Öreghegyen, régi lovasberényi-uton. 7 oktályos, szép tágas szoba és présház, szép pincével jutányos áron eladó. Értekezhetni Sütő-utca 28.

Selyem utca 7. sz. ház szabad kézből eladó. Tudakozódni ugyanott.

Kertekalja-utca 24. számú ház és egy buzaöld a keresztest háttár mellett, továbbá egy szárazrét a palotai-ut mentén eladó. Tudakozódni Kertalja-utca 24. szám alatt lehet.

Jó karban levő 1 db. 4—500 literes több db. 8—9—10—15 hektoliteres avett hordót keresek megvételre. Almássy János Sörház-tér 3.

Szent-István-utca 17 szám alatti ház eladó. Tudakozódni lehet Ligetsor 2 szám alatt az ügyvédi irodában.

A ráchehy alatt úgy nevezett Fanta-féle csucska föld házhegyekké felmelve ma hereföld: 8 évi kedvezményes fizetési feltételek mellett eladó. Tudakozódni lehet Almássy János sörháztér 3. szám.

Balatonalmádiban 16 holdnyi szőlőterület eladó; 1½ hold már beültetve, termő. Villateleknek is eladó. Kőbányaja is kitünő követ szolgáltat. Bővebbet: Budapest I. ker. Vár, Iskolatér 3. sz. Pénztáros.

Iparosok figyelmébe.

Eladó egy földszintes cserpeppel fedett ház, melyben 5 kétszobás, 1 egyszobás lakás van. Nagy udvarral, kerttel és még beépíthető utcai fronttal, közel a buza-piachoz bármely iparosnak megfelelne. A jelenlegi olcsó házbér mellett is tisztán 6 % hoz. Kedvező feltételek mellett azonnal is átvehető. Bővebb felvilágosítást csak közvetlen a vevők nyerhetnek **Leszler Imre** egyedüli megbízott, Nagy Sándor-utca 2.

Olcsón vásárol az, a ki jó anyagot vesz.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI HITELSZÖVETKEZET vasuti raktár

	100 kgkint
a porosz diószén	4—K
a porosz darabosszén	3-60 K
a porosz aknaszén	3-20 K
házhöz szállítás	—16 K

	kőbmé- terenkint
cserhasáb	10—K
bükhasáb	9-50 K
doronfa	8-50 K
házhöz szállítás	—60 K

Aprított tűzifa 100 kgkint 2-44 K

Lövelde-utca 3. sz. alatt kapható.

Házhoz szállítással 2 K 60 fill.

Igazgatóság.

ZILZER MANÓ

férfi-, nő- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, nő- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbun-
dák, raglán-felöltők,
kabátok.

Bundák és lábszások
utazásra mérsékelt díjért
kikölcsönöztenek.

BÁLI TOILETTOKRA:
Himzett batistok, selymek czépe de schäin, áthuzatok, csipkék, szallagok és a legujabb ruhadiszek. Legyezők, bőr és selyem keztyük, fehér és lackcipők.
ÓRIÁSI VÁLASZTÉK! — POTOM ÁRAK!
Kováts Antal
uri és női divatruháza.

No magának emlékeztetés lesz a farsang.

De hogy éppen az esküvő napján! új ruha és így elszakadt. Ugy-e megmondtam, hogy Nádor-utcán

a Rudbányai-

féle

POSZTÓ ÜZLETBEN

vegyen

öltönyre

való szövetet.

Kamgárnt, trickót.

Ha nős lesz kosztium kelmét is.

Ha **eladni** vagy venni-valója van az apróhirdetések közt tegye közé!

A Dunántul legnagyobb BÜTOR ÁRUHÁZA

a Székesfehérvári Butorkészítő Iparosok Árucarnok Szövetkezte, mint országos központi hitelszövetkezet tagja, hol teljes HÁLÓ, EBÉDLŐ, SZALON, URI SZOBA, IRODAI berendezések, valamint teljes

szállodai és kastély

berendezések a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig a legjutányosabb árban a legkényesebb igényeket is kielégítjük. Rajzokkal, költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

A nagybecsű butorvásárló közönség jó indulatát kéri az

igazgatóság.

Székesfehérvár,

Kossuth-utca 10. szám.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakemberién készítetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép-üzlete, Székesfehérvár, Nádor-utca. Töltény-láda

„NIGRIN“ legjobb cipőkrém a világon!

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! $\frac{1}{2}$ kgr 75, $\frac{1}{4}$ kgr 140, $\frac{1}{2}$ kgr 270 fillér.

Fennolent világhírű fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban.

Cipőkrém különlegeségeik minden színben! a kontinens leghíresebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer jábizadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor. — Ismételésűtőknek minden cikkből megfelelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző színekben.

Fa- és vasbutorokhoz való festék minden színben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrlakkok. Vazelin. Orosz bőrkencs. Bőrapretura, nyeregzsappan, kályha és fémtisztítószer. Szarvasbőr-festék. Lábbeli tisztítószer. Cipőfűző különlegessége. Cipő és csizmasámiták. Mindenféle cipődiszítések. Kocsimosó és butortörő szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörő bőrök.

„PALMA“ gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való lószőr, áfrík és tengerifü eredeti gyári áron.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonaszákak. — Trieszti szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia gépszij- és hórkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutelepel, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100.

SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE.

Üzletalapítás 1857-ben.

NIGRIN
(Fernofendit)
a legjobb cipőkrém.

A bőrt változatlan állásban
arany örmökkel díszíti.

VÉDJEGY.

EREDETI SINGER VARRÓGÉP

Az eredeti Singer-varrógépek átvett árúját ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árúsítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-es varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel elított varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
— SZÉKESFEHÉRVÁR. —
Nádor-utca Töltényi-féle ház.

Hirdetések,

jutányosan felvétnek a kiadó
hivatalban.
Szent István-tér 1. szám.

Székesfehérvári utmutató.

Fűszer:
FLITS PÁL FIA
fűszer és csemege üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen kivételezatala és
fűszer csemege kereskedők
Kossuth-utca.

**Keresztény
fogyasz. szövetkezet**
Szűgyény Marich-utca.
Fiók üzlet Zámoly-utca.

BRUZZA GYÖZŐ
fűszer, festők és liszt ke-
reskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

IJ. GRÜNSCHNEK JÁNOS
fűszer-, liszt-, vegyeskeres-
kedése
Széchenyi-utca 1.

Cukrász:
BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Divat:
Keresztes Zsigmond
divat áruház
Városház-tér.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó műterme
Jókai-utca 20 sz.

**Singer Co. varrógép
részvénytársaság**
ajánlja eredeti varrógépeit
Nádor-u. Töltényi-féle ház.

Rehorska Vilmos
műfestő és vegyítész
intézet
Üzlet: Hallér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

PAPP KÁROLY
utóda Szulovszky József
műhelyem festő vegyítész
intézet
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 19 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:
KISS ANTAL
"osauth-utca 4 sz.

Cipészek:
POLLÁK REZSŐ
férfi és nő cipész
Nádor-utca 7.

Fürdő:
ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfelék:
PETE GYULA
fényképész
Várkör-ut 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv,
zenemű, papír és fényké-
pező cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könyvkötészete
Szent Imre-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészítő
Kossuth-utca 2 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szűgyény Marich-utca 1.

IZINGER KÁROLY
szijgyártó
Kossuth-utca 5.

KÜMMEL BÉLA
mű és kereskedelmi
kertészete
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmester.
Készít mindennemű új és
divatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KÖNIG KÁROLY
készműves és kőszőrüs
Városház-tér.

KÖNIG JÓZSEF
készműves és kőszőrüs
Kossuth-utca 7.

**Vendéglők és
kávéházak:**

BARNAI IGNÁCZ
Magyar Királyhoz címzet
kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház“
Nádor-utca.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty
vendéglős
Hallér 3 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszálló vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

Építők:
SZABÓ JÓZSEF
építési irodája
Várkör-ut 43 sz.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57—59 sz.

KISS KÁROLY
építési irodája
Szűgyény-utca 10.

PEHAKKERANDRÁS
építési vállalkozó
Csonka u. 9 sz.

Asztalosok:
FÜSTÉR LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

BODA GYULA
épület és bútort asztalos
Lövölde-utca 12 sz.

Lakatosok:
KILI JÁNOS
épület és műlakatos
Ősz-utca 21 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Hallér 9 sz.

Festők:
GERLITS JÓZSEF és FIA
szóba festő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmölzt László
cim-, szóba festő és
mázoló
Vásár-tér 17. sz.

GUTMANN L. és FIA
szóba, cim-cimer és fanemű-
festő.
lakik Kégl György-utca 7.

Temetkezés:
HERMANN KÁROLY
és TÁRSA
„Kegyelet“ temetkezési
vállalat
Kossuth-utca

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérváron.